

Téměř sto tisíc studií v nové databázi

Nizozemský studiář Harold van der Heijden vydal koncem roku 2020 již šestou verzi své databáze studií **HHdbVI**. Proti verzi 5 z roku 2015 přibýlo přes 8000 nových studií, celkový počet je nyní 93839 a pokrývá prakticky kompletní světovou studiovou tvorbu. Jaroslav Polášek s Janem Kalendovským objevili v prosinci několik studií Carla Dorasila, které v databázi nejsou, a je to dost významná událost.

Harold také zrevidoval tisíce starších studií, kde upřesnil informace o publikaci, předchůdcích, výsledcích sekundárních soutěží a doplnil nově objevené nekorektnosti. Studie jsou provázány s číslováním časopisu EG, který se léta snaží reprodukovat všechny rozhodnuté soutěže. Databáze je sběratelská, takže obsahuje i nekorektní studie, kterých je v aktuálním stavu kolem 35 procent.

Něco málo statistiky. Ve sbírce je 5671 autorů, průměrně 18,1 studií na skladatele (výpočet komplikují anonymní a spoluautorské studie); 2451 má ovšem jen jedinou skladbu a 4627 méně než deset. K velké změně došlo v žebříčku nejproduktivnějších autorů; do první desítky se dostal na 7. místo Michal Hlinka s 917 skladbami a s dalšími nováčky Arestovem a Garcíou sesadili známé klasiky Horwitz, Kasparjana a Bondarenka. Ti ovšem pracovali bez počítače. Nejlepšími skokany verze jsou Arestov (+473) a hned po něm Hlinka (+469) a Kely (+397), gratulujeme.

Databáze je ve formátu PGN, který lze otevřít všemi běžnými programy (ChessBase, Fritz, ChessAssistant, Aquarium, Arena, Shredder Classic, Hiarc Chess Explorer, SCID a další). Vážní zájemci mohou také použít vyhledávací software CQL6 (L. Stillier a G. Costeff) doplněný o rozhraní VisualCQL od autora článku. Tato dvojice je zdarma a pracuje se na updatu pro lepší sladění s novinkami HHdbVI.

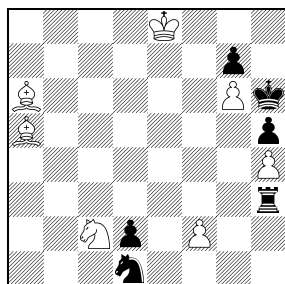
Samotná databáze je ovšem komerční, stojí 55 EUR a objednat ji lze na <https://www.hhdbvi.nl/>. Samozřejmě je trochu zvláštní, že se prodávají studie, které samy o sobě jsou zcela zdarma použitelné. Ale gigantická práce, která byla vynaložena na průzkum a digitalizaci papírových zdrojů, sjednocení jmen a turnajů a další problémy, rozhodně tu hodnotu má a nedovedu si představit, že bych bez HHdbVI publikoval originál nebo dokonce rozhodoval studiový turnaj.

Emil Vlasák

12. UAPA 2020 (MT Francisco Benko)

Amatzia Avni

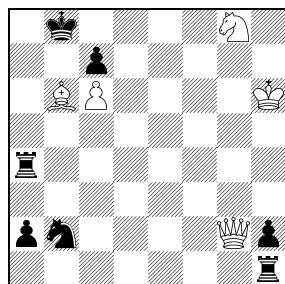
1. cena (+-)

1 biely vyhrá 7+6

Andrzej Jasik

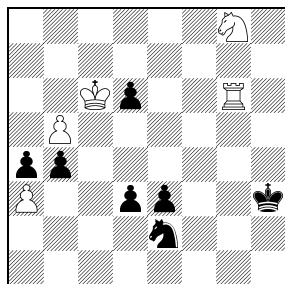
3. cena (+-)

2 biely vyhrá 5+7

Alain Pallier

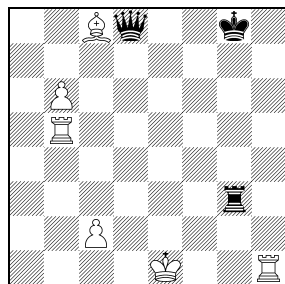
1. cena (=)

3 biely remizuje 5+7

Michal Hlinka a Mario García

4. cena (=)

4 biely remizuje 6+3

1 **Se2!** Jxf2 2. **Kf7 d1D!** Alebo 2... **Vd3!?** 3. **Sxd3!** d1D 4. **Jd4 Dxd3** 5. **Sd2+ Dxd2** 6. **Jf5** mat. Obetovaní sú dvaja strelci, aby matoval jazdca. 3. **Sxd1 Vd3** 4. **Je3!** Obet jazdca umožní ťah strelca. 4... **Vxe3** Po 4... **Vd7+** 5. **Ke6 Vxd1** a) 5... **Jxd1** 6. **Kxd7 Jxe3** 7. **Sd2 +-;** b) 5... **Va7** 6. **Sb6 Vb7** 7. **Jf5+ Kxg6** 8. **Sxf2 +-.** 5. **Sd2 Jxd1** 6. **Sc1 Jc3** 7. **Sxe3** mat. Alebo 3... **Je4** 4. **Sd2!+** Obet strelca, lebo ešte nevychádza 4. **Jd4?** **Jd6+** 5. **Ke6 Vd3!** =.

4... **Jxd2** 5. **Jd4!** už to ide. 5... **Vxh4** 6. **Jf5+ Kg5** 7. **Jxh4 Kxh4** 8. **Kxg7 +-.** Tri varianty štúdie so zamenou obetí figúr.

2 **1.Jf6!** 1. **Dg3?** **Ka8** 2. **Dxc7 Vh4+** 3. **Kg5 Vg1+** 4. **Kf5 Vf1+** =. 1... **Vh4+** 2. **Jh5 Vg1!** Najsilnejšie. 3. **Sxg1 Vxh5+**! Rovnako nestačí 3... **hxg1D** 4. **Dxg1 Jc4** 5. **Dg5 a1D** 6. **Dd8+** **Ka7** 7. **Dxc7+** **Ka6** 8. **Db7+** **Ka5** 9. **Da7+** **Kb4** 10. **Dxa1 +-.** 4. **Kxh5 h1D+**! 5. **Dxh1 a1D** 6. **Kg6!** Otvára cestu dáme do hry. Čiernemu hrozí mat alebo strata dámy. 6. **Dg2?** **Dd1+** =. 6... **Jc4** Po 6... **Db1+** čierny príde o dámu 7. **Kg7 Df5** 8. **Dh8+** **Dc8** 9. **Sa7+** **Kxa7** 10. **Dxc8.** A nasleduje záver, ktorý poteší aj riešiteľa 7. **Sa7!** **Dxa7** 8. **Dh8** mat.

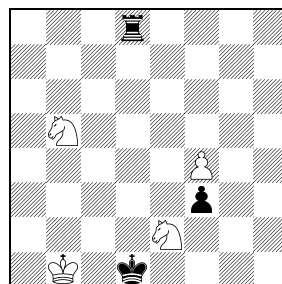
3 **1.b6** 1. **Vxd6?** **Jg3!** 2. **b6 e2** 3. **b7 e1D** 4. **b8D bxa3 +-.** 1... **Jd4+** 2. **Kd7!** 2. **Kc7?** **d2** 3. **b7 d1D** 4. **Vh6+** **Kg2 +-.** 2... **e2** 3. **b7 d2** 4. **b8D d1D** 5. **Da8!** 5. **Vh6+ ?!** **Kg2** 6. **Vg6+** **Kf2!** 7. **Vf6+** **Jf3** 8. **Jh6 e1D** 9. **Jg4+** **Ke2** 10. **Ve6+** **Je5+**! + 5... **ds!** Tu je vidieť význam uprednostnenia premeny d-pešiaka, po 6. **Dxd5?** ide **Jf3!** -. 6. **Vh6+**! 6. **Df8?** **e1D** 7. **Vh6+** **Kg2!** -. 6... **Kg2** 7. **Vg6+** **Kf2** 8. **Df8+** **Jf3** 8... **Ke3** 9. **Vg3+**! **Kd2** 10. **Dxb4+** **Kc1** 11. **Vg!** **Jb3** 12. **Df4+**! **Jd2** 13. **Vxe2 Dxe2** 14. **Dxa4** =. 9. **Jh6!** Posledná neaktívna figúra ide do hry. 9... **e1D** 10. **Jg4+** **Kf1** 11. **Jh2+** **Kf2** 12. **Jg4+**! Prehrá 12. **Jxf3?** **Dxf3** 13. **Vf6** **Dee4** 14. **Vxf3+** **Dxf3** 15. **Dxb4** **De4**. 12... **Kf1** 13. **Jh2+** =. Zaujme hra na oboch stranách. Čierny pripraví „minové“ pole (5... **ds!**), biely kontruje zmobilizovaním všetkých síl a vytvorí pozíciu remízu.

4 **1.Se6!** **Kg7** 2. **Sc4!** 2. **Vd5?** **De8!** 3. **Vd7+** **Kg6!** -. 2... **Dd4** 3. **Vbh5 Dxc4** 4. **Vh7+** **Kf8** 5. **Vh8+** **Ke7** 6. **V1h7+**! Iba tak, lebo po 6. **V8h7+**? **Kd8** 7. **Vh8+** **Vg8** 8. **Vxg8+** **Dxg8 +-.** 6... **Kf6** 7. **Vh6+** **Kf7** 8. **V8h7+**! Tu nestačí 8. **V6h7+?**! **Vg7!** 9. **b7 Db4+** 10. **Kd1 Db1+** 11. **Kd2 Dxb7** 12. **Kc1 Df3** 13. **Vxg7+** **Kxg7** 14. **Vb8 Df4+** -. 8... **Vg7** **Co teraz?** 9. **b7!**! Nečakaný ťah! Nešlo 9. **Kd2?**! **Df4+** 10. **Kc3 De5+** 11. **Kd2 Dg5+** 12. **Kc3 Ke8 +-.** 9... **Db4+** 10. **Kd1 Db1+** 11. **Kd2 Dxb7** Branie pešiaka je nevyhnutné, ale tu biely získal čas na obsadenie tepleho miesta pre svojho kráľa. 12. **Kc1!** 12. **Vxg7+?** **Kxg7** 13. **Vh3 Dg2+** -. 12... **Dg2** 13. **Vxg7+** **Kxg7** 14. **Vd6!** 14. **Vh5?** **Kg6!** 15. **Va5 Dg1+** -. 14... **Dg5+** 15. **Kb1 Dg1+** 16. **Kb2** pozíčná remíza. Hra v tejto štúdií je veľmi podobná hre veľmajstra v skutočne hranej koncovke (z komentára rozhodcu Eduarda Eilazjana).

Originály

Vladislav Tarasiuk

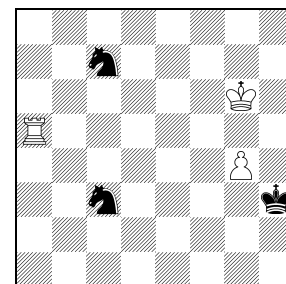
Ukrajina – originál

5 biely remizuje 4+3

Ivan Malyi

Ukrajina – originál

6 biely vyhrá 3+3

5 **1.Jg1!** Nestačí symetrické 1. **Jed4?** **f2** 2. **Jc3+** **Kd2!** 3. **Je4+** **Ke3** 4. **Jxf2 Vxd4!** 5. **Jg4+** **Kxf4 +-.** 1... **f2** 2. **Jc3+** **Kd2!** 2... **Ke1** 3. **Jf3+** **Kf1** 4. **Jh2+** **Kg2** 5. **Je4** **Vh8** 6. **Jxf2 Kxf2** 7. **Jg4+** **Kf3** 8. **Je5+** =. 3. **Je4+** **Ke3** 4. **Jxf2 Kxf2** 5. **Jh3+** **Ke3!** 6. **Jg5!** Chybné je 6. **Kb2?** **Vg8!** 7. **Jg5 Vg6** 8. **Jf7 Kxf4** 9. **Kc3 Vc6+**! 10. **Kd4 Vf6** 11. **Jd8 Vd6+** -. 6... **Vb8+**! 7. **Kc2 Vc8+**! (7... **Kxf4** 8. **Je6+**!) 8. **Kb3 Kxf4** 9. **Jf7!** **Vc6!** 10. **Ka4!**! Jediný ťah, po 10. **Kb4?** **Vf6!** 11. **Jd8 Vd6** 12. **Jb7 Vb6+** Echo v zisku bielu jazdca. 10... **Vf6** 11. **Jd8 Vd6** 12. **Jb7** =.

6 **1.g5 J3d5** 1... **J7d5** 2. **Kh6 Kg4** 3. **Vc5 +-.** 2. **Kf7!** **Jf4** 3. **g6!** Neobáva sa straty posledného pešiaka. 3... **Jce6** **Ac3** 4. **Jxg6** 4. **Kxg6** 5. **Je6** 5. **Va4!** s chytením jazdca. 4. **Va4** 4. **Ve5?** **Jxg6** =. 4... **Jg5+** Nepomôže ani 4... **Jd8+** 5. **Kf6** **Jd5+** 6. **Ke5 Jc6+** 7. **Ke6!** **Jc7+** 8. **Kd6 +-.** 5. **Kf6 Jxg6** 6. **Kxg5** 7. **Va3+** **Kg2** 8. **Kf4 Jg6+** 9. **Kf5 Je7+** 10. **Kf6 Jc6** 11. **Va4 Kf3** Po 11... **Kf2** 12. **Vc4 Ja5** 13. **Vc3 Ke2** 14. **Ke5 Kd2** 15. **Kd4 VZ +-.** 12. **Vc4 Ja5** 13. **Vc5 Jb7** 14. **Vd5 Ke4** 15. **Ke6 VZ +-.** Podobná myšlienka ako v predchádzajúcej štúdií, ale tu si veža s pešiacom poradí s dvomi jazdcami.

Podrobnejšie analýzy a súbor pgn nájdete v sekcii štúdie na našom webe www.sach.cz.

Michal Hlinka, hlinka.michal55@gmail.com

Polášek a Vlasák 64 JT

Šachový zväz ČR a časopis Československý šach vypisujú medzinárodnú skladateľskú súťaž štúdií k šachovému jubileu 64 rokov Jaroslava Poláška a Emila Vlasáka. Súťaž nie je tematická, rozhodcovia sú jubilanti a sú pripravení udeliť aj zvláštne vyznamenania za rozvoj ideí. Originály (maximálne 3 štúdie od jedného autora) posielajte najneskôr do 22.05.2021 riaditeľovi turnaja E. Vlasákovi emil@vlasak.biz s kópiou na jaroslav.polasek@brouzdej.net. Cenový fond najmenej 10 000 Kč (cca 400 EUR). Predbežné informácie, zoznam zásielok, komentáre a rozhodnutie, ktoré bude do konca roku 2021, nájdete na www.vlasak.biz/pv64.php. Rozhodnutie bude publikované aj v Československom šachu.